Onderwerp:	Advies
Betreft:	Advies subcommissie BOOR

Afzender:	Griffie Rotterdam
Naam:	V.A.M. Lorijn en N.L. Snoeij
Telefoon:	06 12933708
E-mail:	v.lorijn@griffie.rotterdam.nl
Bezoekadres:	Coolsingel 40 3011 AD Rotterdam
Postadres:	Postbus 70012 3000 KP Rotterdam

Ons kenmerk:	23bb008433
Datum:	11 december 2023

Geachte leden,

Advies
Raadsvoorstel BOOR-stukken Jaarplan 2024 en begroting 2024-2028 en de tweede voortgangsrapportage 2023
De subcommissie BOOR heeft in haar vergadering van 4 december 2023 over het raadsvoorstel d.d. 21 november 2023 over het Jaarplan 2024, de begroting 2024-2028 en de tweede voortgangsrapportage 2023 van Stichting BOOR, 23bb007841, met bijlagen 23bb007843, 23bb007844, 23bb007845, 23bb007846 en 23bb007848, als volgt unaniem geadviseerd:

1. het jaarplan 2024 en de begroting 2024-2028 van de stichting BOOR goed te keuren.
2. kennis te nemen van de door stichting BOOR aangeboden tweede voortgangsrapportage (na acht maanden) 2023;
3. de toezegging 23bb003903 (Gazprom BOOR) als afgedaan te beschouwen. Voor toezegging 22bb003905 (Behalen doelen, BOOR) heeft het lid Ceulemans aangegeven nog voor de commissiebehandeling te melden of hij ook akkoord is met afdoening.

Besproken punten
In de vergadering van 4 december 2023, die in geluid en beeld is uitgezonden, zijn de volgende onderwerpen met de BOOR-vertegenwoordigers besproken:

- Gevolgen van Corona (Corona is nog aanwezig maar heeft niet meer dezelfde impact op het onderwijs als voorgaande jaren. Met name leerlingen die nu in groep 8 of de eindexamenklas zitten hebben nog met leerachterstanden te maken. Deze achterstand is niet meer zo groot als vlak na afloop van de lockdowns, omdat zij het afgelopen schooljaar weer les hebben gehad op school. Er zijn naast leerachterstanden ook andere effecten zichtbaar, zoals de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen in het voortgezet onderwijs. Er worden in het jaarplan extra middelen ingezet om deze achterstanden tegen te gaan)

- Personeelstekort; leraren en schoolleiders (Dit speelt al vele jaren. Het afgelopen jaar was het tekort in Rotterdam redelijk stabiel, maar de meest recente metingen laten weer oplopende cijfers

zien. Dit tekort heeft direct effect op de manier waarop onderwijs wordt verzorgd. In de nog te vormen onderwijsregio's gaan o.a. onderwijsbesturen en lerarenopleiders samen werken aan het terugdringen van het lerarentekort. BOOR hanteert daarbij het concept van Anders organiseren waarbij de inzet van leraren en andere professionals in het onderwijs zo wordt georganiseerd dat de continuïteit van het onderwijs wordt gewaarborgd en de scholen aan een vijfdaagse schoolweek kunnen vasthouden.
Anderhalf jaar geleden is begonnen met een pilot waarbij een aantal managers uit andere sectoren als zij-instromer is gestart met de voorwaarde dat zij een opleiding zouden volgen tot schoolleider. Ze zijn geslaagd en nog steeds werkzaam op de scholen. De pilot is hiermee geslaagd en dit model zal vaker gebruikt gaan worden. Er gaat ook gekeken worden naar de mogelijkheid om op scholen te werken met een schoolleiding die bestaat uit één onderwijskundig leider en één zij-instromer die over de bedrijfsvoering gaat)

- Werkdruk (In 2022 is een medewerkers tevredenheidsonderzoek (MTO) geïntroduceerd waarbij een nieuwe vorm van meten wordt gebruikt. De meting geeft preciezer aan wat de bevindingen zijn van medewerkers en de uitkomsten kunnen worden afgezet tegen andere onderwijssectoren in Nederland (benchmark). Het percentage is vergelijkbaar met andere onderwijssectoren, maar desalniettemin is het veel te hoog (48,2 %). Er is nog geen streefgetal geformuleerd, omdat deze eerste nieuwe meting wordt gezien als nulmeting. In het voorjaar 2024 wordt bezien of verbetering is opgetreden. Dan kan ook een beeld worden gevormd van wat een realistisch streefgetal is. Op dit moment wordt volstaan met de wens dat het cijfer omlaaggaat. Oorzaak is onder andere het lerarentekort en het feit dat er minder bevoegde leerkrachten zijn. Onderwijsteams worden aangevuld met andere (onderwijs-)professionals. Dit zorgt enerzijds voor continuïteit in het onderwijs, maar deze andere manier van organiseren zou ook stress met zich mee kunnen brengen. Er worden gesprekken gevoerd met de minister van OCW om de onderwijstijd (wettelijke norm) aan te passen (als onderdeel van de pilot onderwijsregio's). Het geld van de overheid voor werkdrukverlaging gaat naar schoolteams die zelf de gelegenheid krijgen om maatregelen door te voeren. Hier heeft BOOR geen zeggenschap over. Er wordt door scholen vaak gekozen voor inzet van onderwijsassistenten, maar dit middel is eindig i.v.m. de krapte op de arbeidsmarkt. Bij twee BOOR scholen (Libanon en Thorbecke) is een herstelopdracht gegeven voor wat betreft het beter en systematischer opschrijven van het beleid m.b.t. werkdruk)

- Ziekteverzuim (Minieme daling t.o.v. vorig jaar. Het benchmarkcijfer is vergelijkbaar met de rest van Nederland. Wel worden afwijkende cijfers voor onderwijsondersteunend personeel gezien in de zin dat deze hoger zijn dan gemiddeld. Dit kan te wijten zijn aan het feit dat BOOR relatief veel onderwijsondersteunend personeel inzet door het lerarentekort. Verder wordt extra ingezet op preventieve maatregelen om stress- en burn-outklachten tegen te gaan. Hier wordt door personeel positief op gereageerd. Uit het ARBO jaarverslag wordt duidelijk dat we in principe alles doen wat aan maatregelen mogelijk is m.b.t. de aanpak van dit type gezondheidsklachten. Hopelijk worden volgend jaar de effecten gezien van de maatregelen)

- Onderwijshuisvesting en verduurzaming (Er wordt vaak lesgegeven in oude gebouwen. Sinds corona minder onder de aandacht is, is ook de aandacht voor klimaatbeheersing en frisse lucht in scholen aan het wegebben en daarbij zijn subsidieregelingen eindig. De landelijk aandacht voor huisvesting is gering. Fysieke veiligheid van gebouwen staat voorop. Personeel heeft sterke behoefte aan goede klimaatbeheersing. Subsidie vanuit gemeente is wenselijk. Daarnaast zijn sommige gebouwen zo oud dat het geen zin heeft om te investeren in binnenklimaat, omdat renovatie of nieuwbouw nodig is)

- Financiën en bedrijfsvoering (De middelen m.b.t. structurele bekostiging lopen terug. Dit wordt gecompenseerd door incidentele middelen. Deze middelen zijn ook eindig, terwijl problemen net zo groot zijn als afgelopen jaren. Het ontbreekt aan voldoende basisbekostiging voor het onderwijs. Vooruitlopend daarop, moet worden gekeken hoe er met minder uitgaven toch hetzelfde kan worden gedaan. De verschuiving in het NROB (Nieuw Rotterdams Onderwijsbeleid) van een deel van de middelen van het schoolontwikkelingsbudget naar voorschoolse educatie ziet BOOR – samen met de andere Rotterdamse onderwijsbesturen – liever anders. In een gezamenlijk brief van de onderwijsbesturen is gevraagd aan de wethouder of gekeken kan worden naar een andere verdeling. De norm voor het weerstandsvermogen is jarenlang 10% geweest omdat BOOR een aantal jaar geleden financiële problemen heeft gehad. De norm die vanuit de overheid wordt gesteld is 5%. Enige tijd geleden heeft BOOR de norm voor het weerstandvermogen teruggebracht naar 8%, omdat zij voorzichtig willen blijven. Daarmee is ook een grotere voorziening opgebouwd voor het onderhoud van schoolgebouwen. Meerjarig wil BOOR boven de eigen grens van 8% blijven).

- Governance en doelen (Het Algemeen bestuur is van mening dat de overstap naar een Raad van Toezicht model gemaakt kan worden. De wens om samen met de gemeente te blijven optrekken is en blijft daarin een belangrijk element. Op 6 december wordt in het bestuur een routeplanner besproken waarbij wordt gekeken naar wat nodig is qua proces richting gemeente, en hoe het partnerschap met de gemeente invulling zou kunnen krijgen. Er zullen nog informele gesprekken met de subcommissie, de gemeenteraad en wethouder worden gehouden in 2024. Gestreefd wordt naar besluitvorming in juni. Daarnaast zijn er op dit moment nog steeds twee leden in het College van Bestuur i.p.v. drie. Het algemeen bestuur verwacht de evaluatie hiervan in april af te ronden, daarin wordt ook de versterking van de managementlaag onder het CvB meegenomen. Het algemeen bestuur heeft nog geen definitief standpunt ingenomen over de wenselijkheid om twee bestuurders te houden of toch weer, zoals de statuten aangeven, een driekoppig bestuur te hebben. De subcommissie stelt zich op het standpunt dat BOOR zich moet houden aan de statuten mede gezien de kwetsbaarheid van de constructie van een tweekoppig bestuur.
De 44 doelen zijn dit jaar teruggebracht naar 19 doelen. De blauw aangegeven doelen liggen op koers, maar er is nog niet met zekerheid te zeggen of ze in de laatste voortgangsrapportage groen worden. Kans is aanwezig dat er ook rode doelen in de rapportage komen. Het gaat om doelen die op grijs stonden in augustus en die nog moeten worden opgepakt. De doelen zijn niet altijd kwantificeerbaar en daarmee meetbaar, maar vooral op activiteit of procesniveau geformuleerd (beschrijvend en kwalitatief) Dit heeft o.a. te maken met het feit dat scholen deze doelen oppakken en doorvertalen naar hun schoolplannen . De Onderwijsinspectie beoordeelt uiteindelijk of dit leidt tot voldoende leerresultaten)

- Sociale en fysieke veiligheid (Dit doel had in het jaarplan concreter omschreven kunnen worden. Uit het MTO kwam ook naar voren dat personeel het nodig vindt dat het veiligheidsgevoel verbetert. Heeft te maken met maatschappelijke verhoudingen en opvattingen van o.a. leerlingen, ouders en politiek. Opvattingen over wat scholen moeten doen en realiseren en de tegenstrijdigheid hierin. Personeel wordt toegerust om hier beter mee om te gaan d.m.v. gesprekstrainingen en ondersteuning. Daarnaast zijn er interne en externe vertrouwenspersonen, een interne veiligheidscoördinator en het meldsysteem. Er is een veiligheidsconvenant ondertekend dat is gesloten met de gemeente om ervoor te zorgen dat in samenwerking met politie en OM de juiste dingen gedaan worden om een veilige schoolomgeving te creëren. Verder wordt meegedaan aan alle programma's m.b.t. preventie en het voorkomen van jeugdcriminaliteit. Het plan is ook om alle scholen van het voortgezet onderwijs een certificaat van veilige school te laten behalen. De adviseur veiligheid is aangetrokken voor alle vormen van veiligheid die een rol spelen

in school en ondersteunt scholen hierin en onderhoudt contact met de politie. De adviseur formuleert ook het beleid rondom sociale veiligheid en op ARBO-vlak en coördineert deze activiteiten)

- ICT (Het versnellingsprogramma is vastgesteld en hier is ook geld voor vrijgemaakt. Dit geld is in een voorziening gestopt om ervoor te zorgen dat alle basisscholen en scholen voor speciaal onderwijs waar ICT-voorzieningen verouderd of niet aanwezig waren op orde te brengen en veilig internet te installeren. De hardware infrastructuur is nu goed voor het basisonderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs. Voor het voortgezet onderwijs is dit doorgaans ook het geval, maar dit regelen de scholengroepen zelf. Hier wordt ook gewerkt aan veilig internet voor iedereen. De versnelling is volbracht en het geld dat nog beschikbaar is, wordt gebruikt om de ICT-voorzieningen van personeelsadministratie, salarissystemen en de informatievoorziening te vernieuwen en op orde te brengen. Kennisnet heeft vastgesteld dat de ICT-veiligheidsnorm van BOOR een voorbeeld is voor het funderend onderwijs)

- Inzet NPO middelen (Zorgde voor incidentele bekostiging en zijn eindig. De NPO-middelen worden op dit moment gebruikt om achterstanden op basisvaardigheden en sociaal-emotionele ontwikkeling in te lopen. Pas tevreden als alle achterstanden zijn weggewerkt. Het inhalen van de achterstanden gaat nog wel een paar jaar duren. Tegen die tijd zijn de middelen ook op. Er is ook een andere bron van incidentele middelen: subsidies voor basisvaardigheden die voor dit doel kunnen worden ingezet)

- Gazprom deal (Over het eerste jaar 2022, waarin het contract opgezegd moest worden, is compensatie ontvangen. De laatste maanden van dat jaar waren duurder i.v.m. een duurder contract. BOOR probeert ook compensatie aan te vragen voor 2023, maar dit wordt lastig i.v.m. hoge eisen. Met dit risico wordt rekening gehouden en de energie inkoop voor 2024 is al vastgeklikt waardoor risico's beheersbaar blijven)

- Maatschappelijke vraagstukken (Rotterdam is een superdiverse stad, waar de inwoners met elkaar een nieuwe cultuur ontwikkelen. Aangezien de school een samenleving in het klein is, komen maatschappelijke vraagstukken en (tegenstrijdige) opvattingen vaak direct de school en de klas in. Ons personeel moet daar op een goede manier mee om weten te gaan. Dat is niet altijd makkelijk. De gesprekstraining gaat hier ook over. Zorgen dat leraren weerbaar worden, maar ook het gesprek binnen de scholen durven voeren. De taak is om ervoor te zorgen dat iedereen het gesprek zo kan voeren dat mensen voelen dat er ruimte is voor verschillend opvattingen en dat er respect is voor elkaars verschillende achtergronden)

- Wachtlijsten (BOOR heeft extra plekken gecreëerd voor kinderen die op de wachtlijst voor speciaal voortgezet onderwijs staan. Hierdoor heeft een deel van de thuiszitters toch onderwijs. De wachtlijst is groot (speciaal onderwijs +/- 120 plekken en voortgezet speciaal onderwijs fluctuerend) en wordt ook steeds aangevuld. De extra locatie in Lansingerland is tot het najaar van 2024 beschikbaar, maar er wordt gestreefd naar het behoud van deze extra plekken op deze locatie of een andere. Ook op andere plekken wil BOOR de capaciteit uitbreiden, alleen geld en huisvesting blijft een probleem. Hierbij is bereidheid van de gemeente nodig en samenwerkingsverband Koers VO om geld te reserveren. BOOR houdt de plekken hoe dan ook in stand)

- Burgerschap (Alles wat scholen inhoudelijk moeten doen m.b.t. wet Burgerschap doen de scholen. De eis van doelmatig en samenhangend beleid en een meetinstrument is wel een verbeterpunt. Er moet kunnen worden aangetoond dat leerlingen meer burgerschapskennis hebben gekregen. Er is

een proef gedaan, maar de uitkomst is nog niet bekend. Gekeken wordt of het mogelijk is een nulmeting te doen en vorderingen daartegen af te zetten)

- Lekker Fit! (De bezuinigingen zijn heel jammer. Dit programma is voor leerlingen en scholen belangrijk om invulling te geven aan het doel van een gezonde levensstijl met voldoende beweging. Bovendien hebben scholen ander halfjaar geleden leraren uit de pool van de gemeente overgenomen onder voorwaarde van een intentieverklaring waarin werd afgesproken dat het beleid zou worden voortgezet. Deze leraren zijn vanaf de zomer in dienst van de scholen en door het vervallen van Lekker Fit! zullen scholen weer terugvallen op de wettelijke norm van gymlessen (2 uur) in plaats van de extra uren van Lekker Fit!. Beleid is gekort i.v.m. niet dalen van BMI. Zonder Lekker Fit! zou dit waarschijnlijk zijn gestegen)

Toezeggingen en afspraken

Het BOOR-bestuur heeft het volgende aan de subcommissie BOOR toegezegd:

- In de volgende voortgangsrapportage van het BOOR bestuur zal wat uitgebreider inzicht worden geboden van het ziekteverzuim;
- Het BOOR bestuur zal de subcommissie informeren over de staat van de schoolgebouwen, met name op het punt van ventilatie en klimaatbeheersing (vertrouwelijk)
- De commissie zal nader geïnformeerd worden over de nasleep van corona in brede zin (leerresultaten en sociaal-emotionele problematiek)
- BOOR zal schriftelijk terugkomen op stand van zaken fysieke toegankelijkheid scholen
- In de volgende voortgangsrapportage komt er meer aandacht voor burgerschap en de mogelijkheid van een nulmeting en het kwantificeren van de resultaten.

Behandeling door commissie WIOSSAN
De subcommissie heeft als taak uw commissie in overleg met het BOOR-bestuur te adviseren over de BOOR-documenten die goedkeuring vereisen van de raad en over de tussentijdse voortgangsrapportages. De subcommissie bestaat uit vijf leden van de commissie WIOSSAN, de heer Ceulemans, mevr. v.d. Peppel, mevr. Vlieger (vervangen door mevr. Oosterwegel), mevr. Nunnely (niet aanwezig) en mevr. Van Groningen-de Haas (voorzitter). De subcommissie is bijgestaan door ambtenaren met onderwijskundige en financiële expertise en een commissiegriffier. Zodoende wordt een gedegen voorbereiding van het advies van de commissie WIOSSAN beoogd. De werkgroep is unaniem in haar advies om het jaarplan 2024 en de begroting 2024-2028 goed te keuren. Daarom wordt de commissie WIOSSAN voorgesteld het advies via haar vergadering van 4 december 2023 over te nemen na een toelichting van de voorzitter van de subcommissie BOOR.

Subcommissie BOOR,

Commissiegriffier,
V.A.M. Lorijn

Voorzitter,
D.A. van Groningen